

گاهنامه خبری – تحلیلی «آفریقا»

شماره ۱۳

نیمه دوم مهر ۱۳۹۹

صاحب امتیاز: مرکز مطالعات آفریقا (دانشگاه تربیت مدرس)

مدیر مسئول: دکتر سیروس احمدی نوحدانی

سر دبیر: دکتر میثم میرزائی تبار

مدیر اجرایی: دکتر مجید رسولی

سرمقاله

به نام خدا

ایران و آفریقا: فراز و نشیب و دورنما

"روابط ایران و آفریقا فراتر از روابط سیاسی است و کشورمان همواره این قاره را در اولویت سیاست خارجی خود قرار داده است. ایران به دنبال توسعه روابط اقتصادی با کشورهای آفریقایی است... بخش خصوصی در ایران مشتاق است با شرکت های آفریقایی ارتباط نزدیکی داشته باشد."

این جملات و جملات مشابه را سال‌ها است که می‌شنویم و در صدر سیاست‌های اعلامی کشورمان نسبت به آفریقا قرار دارد. اما سؤال این است که چرا چنین سیاست‌هایی که برای بسیاری از کشورها در عمل محقق شده است، برای ما در حال تبدیل به آرزویی دست نیافتنی است؟

به نظر می‌رسد، مسئله مهم در روابط ایران و کشورهای آفریقایی این است که این روابط بیشتر مبتنی بر سیاست اعلامی بوده تا سیاست اعمالی. به عبارت دیگر، ایران از گذشته تا به امروز نگاه استراتژیکی نسبت به آفریقا نداشته و دارای نگاهی مقطعی بوده است. این امر هم ناشی از این است که طرفین یعنی هم ایران و هم آفریقا شناخت کاملی از یکدیگر ندارند و این عدم شناخت سبب شده است تا پیش‌فرض‌های منفی نسبت به قاره آفریقا در سیاست تصمیم‌گیران دیپلماسی ایران تاثیرگذار باشد. باید توجه داشت که مزیت‌های اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و... آفریقا و منابع بکر موجود در آن باعث شده است تا قدرتهای اقتصادی دنیا برای نفوذ و حضور در قاره سیاه، از یکدیگر سبقت گیرند. چین غول اقتصاد دنیا، یکی از کشورهایی است که در چند سال گذشته توسعه روابط با آفریقا را در دستور کار خود قرار داده است و در طرح «یک کمربند - یک جاده» نقش مهمی برای آفریقا در نظر گرفته است. روسیه نیز نشستی با حضور ۵۰ هیأت آفریقایی در سوچی برای افزایش تعاملات اقتصادی با این قاره تشکیل داد و حتی حاضر شد تا بدهی ۲۰ میلیارد دلاری آفریقا را ببخشد. علاوه بر این، کشورهای منطقه و حتی رقبای منطقه‌ای ایران همچون ترکیه، عربستان سعودی، امارات متحده عربی و اسرائیل نیز به دنبال گسترش نفوذ در قاره آفریقا هستند.

همچنان که اشاره شد، روابط ایران با کشورهای آفریقایی به شکل مقطعی و در سطح پایین است. سیاستگذاران ایرانی در برخی مقاطع به آنچه در رسانه‌ها درباره آفریقا اعلام کرده‌اند، عمل نکرده‌اند. برخی جزیره‌ای عمل کردن‌ها و ناهماهنگی در سیاست‌گذاری و همچنین در فعالیت‌ها، میان مراکز داخلی مرتبط با سیاست خارجی درباره آفریقا، ممکن است سبب اختلال در همان درصد پایین روابط با این قاره شود. موضوع تاثیرگذار دیگر نیز تنش موجود در روابط ایران و غرب و امنیتی کردن موضوع ایران است که هر حرکت ما از نگاه غرب و به ویژه آمریکا، امنیت‌زدا تفسیر و اعلام، و تلاش برای سد کردن روابط چند برابر می‌شود.

بنابراین لازم است تا مسئولان ذی‌ربط، به صورت هماهنگ و متناسب با ظرفیت‌های قاره آفریقا، سیاست‌گذاری و اولویت بندی کرده و سپس آن را اجرا نمایند و در این میان، به دلایل مختلف از جمله موضوعات داخلی و یا تحولات و مسائل

روزمره بین‌المللی، از اهمیت برخی مناطق غافل نشوند. در این راستا، نیاز است تا پرهیز از دولت محوری، کیفی و متنوع سازی روابط، هماهنگی میان نهادهای ذی‌ربط، تدوین استراتژی کلان نسبت به قاره آفریقا، تخصیص بودجه لازم برای عملیاتی شدن برخی موافقت‌نامه‌های قبلی و اجرای برنامه‌های جدید و برگزاری اجلاس‌های دوره‌ای منظم میان‌کشوری و منطقه‌ای در دستور کار قرار گیرد. تقویت دیپلماسی عمومی نیز پیشنهاد می‌شود چون این موضوع از آنجا اهمیت می‌یابد که حضور کشورهای رقیب در آفریقا در ایجاد چالش‌هایی برای ایران در این قاره تاثیرگذار بوده است. کوتاهی در عرصه دیپلماسی عمومی - که اکنون با توجه به پیشینه تاریخی و هویتی، جزء نقاط قوت ما در سراسر این قاره است - می‌تواند خسارت‌های جبران ناپذیری را بر امنیت و منافع ملی کشور تحمیل کند.

دکتر احمد بخشی

دانشیار علوم سیاسی دانشگاه بیرجند و کارشناس مسائل آفریقا

اخبار و گزارش‌های خبری

گزارشی از یک وینار با موضوع هرمزگان و غرب آفریقا

روابط اقتصادی، صادرات محصولات و خدمات فنی و مهندسی هم‌پایه توسعه روابط سیاسی است و جز وظایف ما محسوب می‌شود، گفت: در این حوزه به‌رغم تلاش‌های زیادی که صورت گرفته تجار و صاحبان صنایع خیلی با این منطقه آشنا نیستند و تعداد شرکت‌ها در غرب آفریقا به جرأت به اندازه انگلستان یک دست هم نیست.

وی اظهار داشت: به لحاظ ظرفیت، محصولات ایرانی یک بازار بسیار بزرگ است برای همین این قاره را قاره فرصت‌های تجاری نام نهادند و این کشورها حتی از تامین مایحتاج اولیه زندگی خود برنمی‌آیند و همه محصولات مورد نیاز خود را وارد می‌کنند.

به گفته رئیس اداره منطقه غرب آفریقا وزارت امور خارجه، محصولات غذایی، شوینده‌ها، ماشین‌آلات صنعتی، لاستیک، خمیرآماده برای کیک و بیسکویت و انواع فلزات از محصولات مورد نیاز در این کشورهاست.

جای خالی ایران در همکاری تجاری با آفریقا

سفیر ایران در سنگال گفت: بندر داکار چشم‌انداز ۲۰۲۳ دارد و اکنون توسط شرکت دبی پورت ورلد در حال بازسازی برای ایجاد یک بندر چند منظوره است، ۶۵ درصد کالاهایی که به مالی انتقال می‌یابد از بندر داکار است و بندر دیگر سنگال از جمله کائولت، رینجیلات که یک پالایشگاه نفت نیز در آن وجود دارد و بندر زیگین شور هستند.

محمدرضا دهشیری افزود: چهار بندر مهم در این کشور وجود دارد که بندر داکار بعد از ابیجان و لاگوس سومین بندر بزرگ در غرب آفریقا و نهمین بندر بزرگ در کل آفریقا است و زیرساخت‌های قابل توجهی دارد.

وینار «بررسی زمینه‌های همکاری ترانزیتی استان هرمزگان با کشورهای غرب آفریقا» ۱۱ مهر ۱۳۹۹ به پیشنهاد نمایندگی وزارت امور خارجه در بندرعباس و همکاری امور بین الملل استانداری هرمزگان و با سخنرانی فریدون همتی، استاندار این استان و سفرای جمهوری اسلامی ایران در کشورهای سنگال، نیجریه، ساحل عاج و گینه کوناکری، رییس اداره منطقه‌ای غرب آفریقا وزارت امور خارجه و حضور مدیران کل بنادر و دریانوردی، راه آهن، راهداری و حمل و نقل جاده‌ای و گمرکات استان برگزار شد.

استاندار هرمزگان از همکاری سرمایه‌گذاران خارجی با قاره آفریقا در بخش‌های اقتصادی، صنعت و معدن، انرژی و توسعه گردشگری، صید و صیادی، بانکینگ، پرورش میگو و جلبک استقبال کرد.

"آفریقا" قاره فرصت‌های تجاری

گرامی، رئیس اداره منطقه غرب آفریقا وزارت خارجه با اشاره به این‌که با توجه به دستور وزیر خارجه توسعه

وی افزود: فرانسه و امارات در بنادر داکار فعالیت‌های گسترده دارند. از سال ۲۰۰۷ شرکت اماراتی (دبی پورتنس ورلد) موافقت‌نامه ۲۵ ساله‌ای را برای بهره‌مندی از امتیاز ترمینال کانتینری این کشور به امضا رسانده است.

سفیر جمهوری اسلامی در داکار هدف از ایجاد این طرح را ایجاد یک موقعیت جدید در توسعه روابط تجاری کشورهای جنوب خلیج فارس با کشورهای آفریقا است که جای جمهوری اسلامی ایران در این فرآیند خالی است.

وی افزود: عمده محصولات صادراتی این بنادر نمک، آجیل، بادام زمین، روغن نباتی و محصولات کشاورزی و میوه است و تنها شرکت حمل و نقل دریایی مسینا در سنگال فعالیت داشته که ۲۱ کشتی باری دارد و مقر آن در ایتالیا است و فعالیت آن در منطقه متوقف است.

مشتری زیاد خرمای "پیارم حاجی آباد"

دهشیری با بیان اینکه سنگالی‌ها به دنبال سرمایه‌گذارانی برای تولید کنسرو تن ماهی هستند، عنوان کرد: اگر کالایی از ایران به سنگال صادر شود، ۵۰ تا ۶۰ روز به طول می‌انجامد که همین کالا از امارات ۳ ماه در راه است.

سفیر ایران در داکار ادامه داد: صادرات خرمای پیارم حاجی آباد هرمزگان در ماه رمضان که از آن استقبال می‌شود، خریداران خوبی در سنگال دارد که تا ۳ ماه قبل از ماه مبارک باید به این کشور صادر شود.

دهشیری درباره فرصت‌های سرمایه‌گذاری در صنعت و معدن گفت: در واردات فولاد باید درباره مباحث بانکی به نتیجه قابل قبولی برسیم و از طرفی با کشف معادن نفت و گاز در این کشور پالایشگاه‌های استان هرمزگان می‌توانند همکاری‌های لازم را با آن داشته باشند.

وی از دیگر ظرفیت‌های سرمایه‌گذاری در داکار با استان هرمزگان به حوزه قایق‌سازی در سنگال اشاره کرد که این کشور در حال تبدیل قایق‌های چوبی به فایبرگلاس

است و اگر در این زمینه هرمزگان قادر به حمایت و کمک باشد از آن استقبال می‌شود.

سفیر ایران در سنگال گفت: همچنین اگر شرکت‌هایی برای ساخت مسکن در سنگال آمادگی لازم را داشته باشند دولت این کشور از این شرکت‌ها حمایت می‌کند و توسعه همکاری‌های اتاق‌های بازرگانی دو کشور می‌تواند در دستور کار باشد و پیشنهاد می‌شود دعوتی از رئیس اتاق بازرگانی داکار به عمل بیاید، چرا که وی به ایران علاقه‌ای زیادی دارد و می‌تواند در این زمینه کمک کند.

لزوم استفاده از فرصت صادرات به نیجریه

در ادامه سفیر جمهوری اسلامی ایران در نیجریه به ظرفیت‌های این کشور پرداخت و افزود: نیجریه به عنوان پرجمعیت‌ترین کشور آفریقا جمعیتی بالغ بر ۲۰۰ میلیون نفر دارد و عضو سازمان اپک و در حال حاضر دبیرکل این سازمان نیز از نیجریه و به همین دلیل مورد توجه کشورهای اروپایی و چین و هند است.

محمدرضا علی‌بک گفت: در نیجریه همه اجناس وارداتی است و تولیدات بومی در این منطقه نیست و مجموع صادرات نیجریه در سال گذشته حدود ۶۰ میلیارد دلار بوده که عمده آن در حوزه نفتی است.

وی مجموع واردات این کشور را ۵۰ میلیارد دلار اعلام کرد و افزود: چین، هند و پاکستان فعالیت‌های زیادی را با آفریقا آغاز کرده‌اند و ایران از جمله هرمزگان نیز می‌تواند از این فرصت برای توسعه تجارت خارجی استفاده کند.

ذائقه مردم "آفریقا" به سمت تولیدات ایران

سفیر جمهوری اسلامی ایران در ساحل عاج نیز گفت: بندر ابیجان دروازه شرق آفریقا محسوب می‌شود و حدود ۳۲۳ هزار کیلومتر مربع مساحت و ۲۵ میلیون جمعیت دارد، بزرگترین بندر غرب آفریقا است و ۳۴ لنگرگاه دارد و به راه‌آهن متصل است.

کورش مجیدی ماموریت ایران در این منطقه را یک ماموریت اقتصادی عنوان کرد و افزود: رئیس جمهور ساحل عاج دید مثبت و خوبی نسبت به ایران دارد.

وی موضوعات صنعتی، مواد غذایی، پتروشیمی، تجهیزات صنعتی و وسایل الکترونیکی از محصولات مورد نیاز این کشور برشمرد و گفت: ذائقه مردم آفریقا به سمت تولیدات ایران است اما متأسفانه در این زمینه عملکرد ما خوب نیست و از طرفی مشکلات سیاسی و تمایل نداشتن شرکت‌های ایرانی به کار با کشورهای آفریقایی به دلیل تأخیر در سوددهی این امر را تحت تأثیر قرار داده است.

"پیگیری خط کشتیرانی "بندرعباس و ابیجان"

مجیدی با اعلام برگزاری کمیسیون مشترک اقتصادی بین ساحل عاج و ایران گفت: صحبت‌هایی در این زمینه شده است و منتظر پاسخ ساحل عاج هستیم.

سفیر ایران در ابیجان افزود: باری که از ایران حمل می‌شود در جبل علی ترخیص و دوباره به ساحل عاج حمل می‌شود که هزینه را دو برابر کرده است. خوشبختانه ایجاد خط مستقیم کشتیرانی بین بندرعباس و ابیجان در حال پیگیری است و اگر راه‌اندازی شود به حضور ایران در این کشور کمک زیادی می‌شود.

مجیدی توضیح داد: اروپا، ترکیه و هند بیشترین صادرات به این کشور را دارند و ما با توجه به مشکلات تحریمی که وجود دارد، باید به صورت تهاثری با این کشورها کار کنیم، ساحل عاج بسیار به آموزش‌های فنی و تکنولوژی نیاز دارد که می‌توان از ظرفیت‌های استان هرمزگان در این زمینه استفاده کرد، همچنین مواردی مانند توسعه گلخانه‌ای، پرورش ماهی در قفس و دریانوردی از حوزه‌هایی است که فرصت‌های سرمایه‌گذاری هرمزگان را با این منطقه از آفریقا را رونق می‌دهد.

وی افزود: بدقولی شرکت‌های ایرانیان، مقامات را در برخی زمینه‌ها بدبین کرده است. با ایران‌خودرو صحبت شد و قول‌هایی هم داده شد اما به نتیجه نرسید.

"گینه" فرصت دریایی برای توسعه تجارت

سفیر جمهوری اسلامی ایران در گینه با بیان اینکه کشور جمهوری گینه کشور فرصت‌ها نامیده می‌شود و ظرفیت همکاری دوجانبه بسیاری دارد، افزود: گینه کشور معادن است و ظرفیت‌های خوبی در این زمینه دارد. معادن طلا، الماس و سنگ آهن از نمونه‌های آن است.

محمدرضا میرزا آقایی گفت: گینه نیازمند واردات دارو است و حوزه سلامت و درمان جای بررسی دارد. این کشور در بخش کشاورزی به دلیل آب و هوای استوایی، بسترهایی برای همکاری مشترک در حوزه دریایی دارد. به گفته وی، ایجاد خطوط دریایی و کشتیرانی و حمل و نقل دریایی در ارتباط با غرب آفریقا می‌تواند در دستور کار قرار گیرد و خطوط هوایی هم از دیگر مواردی است که به حضور تجار ایرانی در گینه کمک خواهد کرد.

نیاز به ایجاد خطوط کشتیرانی

معاون صادرات و ترانزیت گمرک شهید رجایی نیز میزان صادرات از استان هرمزگان به منطقه غرب آفریقا در سال ۹۷ را حدود ۵۰ میلیون دلار عنوان کرد که این میزان در سال ۹۸ به ۸۰ میلیون دلار افزایش یافته است.

مهدی سعیدی افزود: بیشترین صادرات ما به غنا، توگو، نیجریه، ساحل عاج و سیرالئون بوده و با توجه به بعد مسافت ایجاد خطوط کشتیرانی به شدت نیاز است.

وی اظهار داشت: برای کالاهای پیشنهادی سفیران برای صادرات از استان هرمزگان هیچ منعی وجود ندارد و می‌توانند به راحتی صادر شوند.

منبع: خبرگزاری ایرنا، رصد ظرفیت‌های هرمزگان در دیپلماسی اقتصادی با قاره آفریقا، ۱۶ مهر ۱۳۹۹. در:

www.irna.ir/news/84065924

مسدود شدن حساب‌های کاربری شبکه "هوسا تی‌وی" و واکنش به این اقدام

رسانه‌های غرب، با بودجه‌ای بسیار اندک اداره می‌شود و احساس عجز آمریکا در مقابل چنین رسانه‌ای شرم آور و نشانه حقارت آمریکاست.

وی افزود: ما خیلی زود عکس العمل نشان ندادیم و تلاش کردیم تا شاید بتوانیم مشکل را با مکاتبه و درخواست حل کنیم که پاسخ آخر را دریافت کردیم که اعلام کردند به دلیل مشکلات امنیتی شما حق استفاده از این حساب‌های کاربری را ندارید. اما بررسی‌ها نشان می‌دهد که کارشناسان شبکه با دقت کامل، تمام شرایطی قانونی و حرفه‌ای شبکه‌های اجتماعی را رعایت کرده‌اند.

مدیر فضای مجازی هوسا تی‌وی گفت: مایه افتخار ماست که تاثیرگذاری هوسا تی‌وی به حدی رسیده است که مالک غول‌های رسانه‌ای جهان، به عجز رسیده و با سانسور و قطع شبکه‌های اجتماعی شبکه پناه برده است. اسدی خاطرنشان کرد: قبل از این هم دولت آمریکا، چند بار نسبت به قطع شبکه‌های اجتماعی ما اقدام کرد ولی بحمدالله هوسا تی‌وی هر بار قوی‌تر و با انگیزه‌تر از قبل در میدان نبرد رسانه ای حاضر شده است. این بار هم با توکل بر خداوند متعال، قوی‌تر و با انگیزه‌تر از قبل، فعالیت‌ها را ادامه خواهیم داد.

منبع: خبرگزاری فارس، ۲۱ مهر ۱۳۹۹. در:

<http://fna.ir/f04o60> و <http://fna.ir/f04gxc>

شرکت آمریکایی گوگل برای دومین بار، حساب کاربری شبکه "هوسا تی‌وی" معاونت برون مرزی صداوسیما را در یوتیوب و جی‌میل مسدود کرد. این اقدام در حالی صورت گرفت که چند روز قبل نیز حساب‌های کاربری "هوسا تی‌وی" در فیسبوک و اینستاگرام از دسترس خارج شدند. گوگل، این اقدام را به دلیل آنچه «نقص سیاست‌های این شرکت» عنوان می‌کند، انجام داده است. شبکه "هوسا تی‌وی" معاونت برون مرزی صداوسیما در فروردین ماه سال ۱۳۹۸ به صورت رسمی آغاز به کار کرد تا سرفصلی نو را در ارتباط رسانه‌ای میان ایران و آفریقا رقم بزند. از جمله مهمترین اهداف این شبکه می‌توان به مقابله با ایران‌هراسی و آفریقا‌هراسی، حمایت از صادرات کالاهای ایرانی و خدمات فنی مهندسی و پزشکی متخصصان ایرانی به آفریقا و توسعه همکاری‌های ایران و آفریقا اشاره کرد. این شبکه بر بستر اینترنت و به دو زبان هوسایی و انگلیسی تولید و پخش برنامه دارد.

محمد اسدی، مدیر فضای مجازی "هوسا تی‌وی" در پی قطع دسترسی این شبکه به حساب‌های کاربری‌اش در سه بخش تلویزیونی سایت هوسا تی‌وی، رادیو و سایت انگلیسی هوسا تی‌وی در پلتفرم‌های اجتماعی یوتیوب، فیسبوک، اینستاگرام و توئیتر، این اقدام را ناشی از سیاست‌های استکباری آمریکا در مقابله با اثرگذاری این رسانه خواند و گفت: شبکه هوسا در مقایسه با غول‌های

افتتاح کلاس‌های آموزش زبان فارسی در تونس

زبان فارسی در دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی تونس و نیز در محل رایزنی فرهنگی و استقبال بسیار خوب فارسی‌آموزان تونسی، معرفی فرهنگ ایرانی اسلامی و نیز آشنا کردن علاقه‌مندان به تمدن ایرانی را یکی از مهمترین اهداف آموزش زبان فارسی در تونس بیان کرد.

به همت رایزنی فرهنگی ایران در تونس و با همکاری بنیاد سعدی، اولین دوره کلاس‌های مجازی آموزش زبان فارسی در دو سطح مقدماتی و میانی افتتاح شد.

میثم فراهانی، رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در تونس در این مراسم، با اشاره به سابقه تدریس و آموزش

منبع: پایگاه سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، افتتاح کلاس‌های مجازی آموزش زبان فارسی در تونس، ۲۹ مهر ۱۳۹۹. در: air.ir/ZrqsRbr

اختتامیه اولین دوره مجازی آموزش زبان فارسی در آفریقای جنوبی

کلاس‌های زبان فارسی در آفریقای جنوبی برای اولین بار، منسجم و منطبق بر استانداردهای تدوین شده بنیاد سعدی و نتیجه‌محور است. با توجه به شیوع کرونا آموزش‌های مختلف از جمله زبان فارسی مجازی است. نظر به استقبال و پیگیری علاقمندان زبان فارسی فراخوان ثبت نام دوره دوم کلاس‌ها نیز منتشر شده است. **منبع:** پایگاه سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، اختتامیه اولین دوره مجازی آموزش زبان فارسی در آفریقای جنوبی، ۱۶ مهر ۱۳۹۹. در: air.ir/Zrqg3br

ادعای وزیر خارجه مراکش و اتهام‌زنی به ایران

شفافیت در روابط با هر کشوری استوار است. روابط قطع شده با تهران به حال خود باقی می‌ماند «تا زمانی که ایران خلاف آنچه را که در حمایت از تجزیه‌طلبان و ضربه به امنیت کشور مراکش روشن است، ثابت کند». **المصدر:** سکای نیوز عربیه، بوریطه: ایران هددت امن واستقرار المغرب، ۱۲ اکتوبر ۲۰۲۰. فی: <https://b2n.ir/397410>

وی گفت: متأسفانه به دلیل شیوع کرونا، امکان برگزاری کلاس‌های حضوری در محل رایزنی فرهنگی ایران در تونس فراهم نشد ولی به دلیل درخواست‌های متعدد فارسی‌آموزان و با همکاری بنیاد سعدی توانستیم اولین دوره مجازی آموزش زبان فارسی را افتتاح کنیم و امیدواریم دوره‌های تکمیلی آموزشی را نیز در ماه‌های آینده و به صورت مجازی برگزار کنیم. علاوه بر رایزنی فرهنگی ایران در تونس برگزاری دوره‌های زبان فارسی در دانشگاه‌های سوسه، المنار، منوبه، معهد ابن شرف و کارتاژ نیز در حال برگزاری است.

اولین دوره مجازی آموزش زبان فارسی با شرکت بیش از چهل فارسی‌آموز در آفریقای جنوبی، پایان یافت. فارسی‌آموزان این دوره را ایرانیان مقیم و دوستداران یادگیری زبان فارسی در آفریقا از سنین مختلف تشکیل داده بودند، برخی از ایرانیان مقیم در آفریقا متولد شده و فقط قادر به صحبت به زبان فارسی بوده و از نعمت خواندن و نوشتن آن محروم بودند و برخی دیگر حتی قادر به صحبت کردن هم به زبان فارسی نبودند.

اردیبهشت ۱۳۹۷، مراکش، ایران را به حمایت از گروه نظامی - سیاسی «جبهه پولیساریو» متهم کرد و از قطع روابط دیپلماتیک با تهران خبر داد. «ناصر ابوریطه»، وزیر خارجه مراکش در گفت‌وگو با اسکای نیوز مدعی شد: با توجه به ادامه تهدیدهای ایران علیه ثبات مراکش، روابط با ایران بدون تغییر خواهد ماند. وی ادامه داد، سیاست خارجی مراکش که شاه این کشور «محمد ششم» در سال ۲۰۱۸ آن را تشریح کرد بر پایه

پرداخت مبلغ درخواستی آمریکا برای حذف نام سودان از یک فهرست

خبرگزاری رویترز به نقل از دو مقام آمریکایی نوشت که دولت ترامپ به حصول توافقی با سودان نزدیک می‌شود که براساس آن واشنگتن خارطوم را از فهرست دولت‌های حامی تروریسم حذف می‌کند.

یک مقام آمریکایی به رویترز گفت: این توافق که احتمالاً در روزهای آینده اعلام می‌شود، همچنین شامل گام‌هایی برای ایجاد روابط دیپلماتیک میان سودان و اسرائیل است اما هنوز کار بر روی جزئیات آن ادامه دارد.

براساس این گزارش، یکی از محورهای مهم مذاکرات سودان و آمریکا، اصرار خارطوم بر این نکته است که خروج سودان از فهرست دولت‌های حامی تروریسم آشکارا به عادی‌سازی روابط با اسرائیل ربط داده نشود. مقام‌های سیاسی و نظامی سودانی در رابطه با سرعت عادی‌سازی روابط با رژیم صهیونیستی اختلاف نظر دارند. **منبع:** خبرگزاری ایرنا، سودان هزینه خروج از فهرست تروریسم را به آمریکا پرداخت، ۲۹ مهر ۱۳۹۹. در:

www.irna.ir/news/84081056

نخست‌وزیر سودان از پرداخت مبلغ درخواستی آمریکا (۳۳۵ میلیون دلار) برای حذف نام کشورش از فهرست حامیان تروریسم خبر داد.

عبدالله حمدوک گفت: خارطوم غرامت درخواستی برای قربانیان انفجار سفارتخانه‌های آمریکا در کنیا و تانزانیا در سال ۱۹۹۸ را به منظور حذف نام سودان از فهرست کشورهای حامی تروریسم را حواله کرده است.

دونالد ترامپ در توییتری نوشت: دولت جدید سودان که پیشرفتی عالی دارد، توافق کرد که ۳۳۵ میلیون دلار به قربانیان تروریسم در آمریکا و خانواده‌های آنان پرداخت کند. وقتی پرداخت شد، من سودان را از فهرست دولت‌های حامی تروریسم خارج می‌کنم.

نخست‌وزیر سودان با قدردانی از ترامپ گفت: قرار گرفتن نام سودان در فهرست تروریسم خسارت‌های زیادی به کشور وارد کرده است و ما منتظریم ترامپ این موضوع را به طور رسمی به کنگره اعلام کند.

پشت پرده دریافت غرامت از سودان و نقشی عربستان سعودی

خود حساب ویژه‌ای باز کرده و ترامپ امیدوار است که با این اقدام بتواند از رقیب خود پیشی بگیرد. به گفته این منابع، پس از اینکه این وضعیت بدین گونه بود، محمد بن سلمان ولی‌عهد عربستان سعودی تأکید کرد که این غرامت را از طرف دولت سودان پرداخت خواهد کرد تا این توافق هر چه سریعتر صورت گیرد.

منابع مذکور افزودند، این توافق شامل یک بسته از کمک‌های مالی مستقیم از سوی امارات و سعودی است که در صورت اعلام رسمی عادی‌سازی روابط سودان با اسرائیل، به خارطوم پرداخت خواهد شد. بسته غیرمستقیم نیز در

منابع مصری و سودانی درباره پشت پرده تصمیم آمریکا برای دریافت غرامت از سودان به روزنامه العربی الجدید گفتند: «رایزنی‌هایی که با طرف‌های حاکم بر سودان درباره حذف نام سودان از این لیست و همچنین پیوستن خارطوم به توافق عادی‌سازی با اسرائیل صورت گرفته، مستلزم یک گام مهم برای شهروندان آمریکایی است که همان پرداخت غرامت به آنان است».

این منابع افزودند، این شرط آمریکا با وضعیت اقتصادی دولت سودان همخوانی ندارد و دولت این کشور نیز اعلام کرده که توانایی ندارد این مبلغ را پرداخت کند. در مقابل، دولت آمریکا نیز در این ایام انتخاباتی، بر روی این اقدام

قالب سرمایه‌گذاری چندین شرکت آمریکایی در خارطوم است.

به گفته این منابع، توافقات طرفهای اسرائیلی، آمریکایی، سعودی و اماراتی با «عبدالفتاح البرهان» رئیس شورای

حاکمیتی سودان و «محمد حمدان دقلو» معاون وی، بر سر ریز جزئیات این توافق و مراحل اجرای آن بوده است.

المصدر: العربی الجدید، الریاض تتکفل بدفع تعویضات الخرطوم لتسریع التطبیع، ۲۱ اکتوبر ۲۰۲۰. فی:

<https://b2n.ir/622430>

انتشار کتاب «ایران، مهد همزیستی مسالمت آمیز ادیان» در اوگاندا

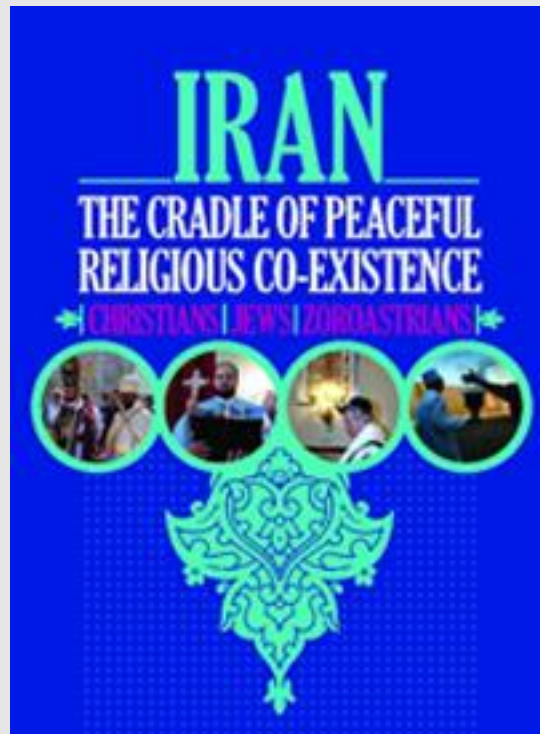
شورای بین‌الادیان اوگاندا، مراکز علمی و آموزشی، کلیساها، کشیش‌ها، بی‌شاپ‌ها، شخصیت‌های بزرگ مسیحی، فرهیختگان، رسانه‌ها و ... اهداء خواهد شد.

این کتاب روایتگر جنبه‌های مختلف زندگی مسالمت‌آمیز پیروان ادیان توحیدی در ایران است و حاکی از آن است که پیروان ادیان الهی در ایران از آزادی کامل در انجام عبادات و مناسک دینی و سبک زندگی خود برخوردار بوده، نمایندگانی در مجلس شورای اسلامی داشته و در سازندگی کشور سهیم بوده و در ایام دفاع مقدس شهدایی به نظام جمهوری اسلامی ایران تقدیم کرده‌اند. نسخه اصلی کتاب توسط مرکز گفت‌وگوی ادیان و تمدن‌ها در خصوص تنوع فرهنگ‌ها در ایران تهیه و تدوین شده و انتشار آن در قالب طرح تاپ از برنامه‌های مصوب شش ماهه اول سال ۱۳۹۹ رایزنی فرهنگی ایران در اوگاندا است.

منبع: پایگاه سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، کتاب «ایران، مهد همزیستی مسالمت آمیز ادیان» در اوگاندا

منتشر شد، ۱۴ مهر ۱۳۹۹. در: air.ir/Zrqwxbr

با همکاری مرکز ساماندهی ترجمه و نشر معارف اسلامی و علوم انسانی، شرکت انتشارات مدرن جینجانی کامپالا و رایزنی فرهنگی ایران در اوگاندا، کتاب «ایران، مهد همزیستی مسالمت آمیز ادیان» چاپ و منتشر شد.

نسخه‌هایی از این کتاب که سیصد صفحه دارد و تصاویر و متن آن رنگی است، به کتابخانه‌های ملی کامپالا،

هشدار بانک جهانی درباره انقباض اقتصاد کشورهای جنوب صحرای آفریقا

این بانک پیش بینی کرد که این همه گیری تا پایان سال آینده، تولید اقتصادی سرانه به سطح سال ۲۰۰۷ کاهش دهد و آموزش ۲۳۵ میلیون دانش آموز را مختل کند. انتظار می رود رشد اقتصادی سال جاری در این منطقه در نتیجه تعطیلی های کرونا که دولت ها به منظور محدود کردن شیوع این ویروس اجرا کرده اند و نیز در نتیجه کاهش رشد اقتصاد جهانی، کاهش یابد. مختل شدن صنعت گردشگری و تعطیلی ها و کاهش قابل توجه رشد اقتصادی در اتیوپی، کنیا و دیگر کشورهای منطقه از دیگر پیامدهای کووید-۱۹ به شمار می رود. بر اساس اعلام این بانک، اقتصادهایی مانند ساحل عاج، غنا و سنگال به لطف تولیدات نسبتا قوی در بخش کشاورزی، از زیان اقتصادی فراوان در امان خواهند ماند. **منبع:** خبرگزاری صدا و سیما، بانک جهانی: اقتصاد کشورهای جنوب صحرای آفریقا ۳,۳ درصد منقبض می شود، ۱۷ مهر ۱۳۹۹. در:

<https://www.iribnews.ir/00ByMa>

بر اساس اعلام بانک جهانی، انتظار می رود بحران کرونا اقتصادهای جنوب صحرای آفریقا را در سال ۲۰۲۰ حدود ۳,۳ درصد کوچک کند که ۴۰ میلیون آفریقایی به شدت فقیر خواهند شد.

این بانک گفت اقتصاد این منطقه در سال ۲۰۲۱ احیا خواهد شد و رشد اقتصادی آن ۲,۱ درصد خواهد بود که کمتر از رشد اقتصادی ۲,۴ درصدی در سال ۲۰۱۹ است. بانک جهانی افزود "شیوع بیماری کووید ۱۹ خسارت های زیادی بر فعالیت های اقتصادی در کشورهای جنوب صحرای آفریقا وارد کرده و یک دهه تلاش های سخت را برای پیشرفت این منطقه به خطر انداخته است."

تاکنون تنها ۳,۴ درصد از موارد ابتلای جهانی و ۲,۵ درصد از مرگ و میر جهانی بر اثر ابتلا به ویروس کرونا مربوط به این منطقه است. با این حال بانک جهانی درباره خطرهای بالقوه این ویروس هشدار داد.

بانک جهانی با اشاره به تجربه کشورهای اروپایی و آمریکا که درگیر موج دوم کرونا هستند، گفت "بلا تکلیفی زیادی درباره وسعت و خطر این بیماری در منطقه وجود دارد."

گزارشی از حضور و فعالیت های داعش در شمال آفریقا

در برخی کشورهای آفریقایی از جمله لیبی و مالی سبب شده است، گروه های تروریستی فعالیت خود را در مناطق پرتنش قاره سیاه افزایش دهند. هسته های تروریستی بومی با هماهنگی "داعش آفریقا" تبدیل به "گروه های تنها" بی شده اند که به دنبال یافتن روزانه ای برای ایجاد تنش و نا امنی در منطقه ساحل و صحرای بزرگ آفریقا هستند. این اطلاعاتی است که مدیر امنیت ملی مغرب پس از انهدام یک گروه تروریستی در این کشور فاش کرد.

به دنبال شکست داعش در سوریه و عراق و تغییر ژئواستراتژی که در منطقه غرب آسیا رخ داد، این گروه تروریستی پایگاه های مهم خود را به ساحل آفریقا (منطقه زیر صحرای بزرگ آفریقا که از اقیانوس اطلس تا دریای سرخ کشیده شده است) انتقال داده است. انتقال پایگاه های داعش به این منطقه، چالش های جدیدی را برای بازیگران بومی در شمال آفریقا ایجاد کرده است. گروه های تروریستی از شرایط شکننده امنیتی در برخی کشورهای آفریقایی برای توسعه نفوذ خود در قاره سیاه بهره برداری کرده و می کنند. در جنگ داخلی دراز مدت

عبدالواحد اولاد ملود یکی از پژوهشگران مسائل امنیتی در شمال آفریقا در این زمینه می‌گوید: روشن است گروه‌های تروریستی که به صورت محلی فعالیت می‌کنند، پیش از آنکه ابعاد بین‌المللی داشته باشند، دارای یک راهبرد منطقه‌ای و ملی هستند، چرا که بیشتر گروه‌های جهادی (تروریستی) فعال در عرصه محلی از طریق اعزام جنگجویان خود به غرب آسیا و اعلام وفاداری به داعش و شبکه القاعده هم اکنون بر اجرای راهبرد خود در سطح بین‌المللی متمرکز شده‌اند.

وی به روزنامه مغربی هسپرس گفت: این گروه‌های تندرو به تازگی بر اجرای عملیات‌های تروریستی در مغرب، شمال آفریقا و منطقه ساحل متمرکز شده‌اند، اما آنچه مشکل راهبرد گروه‌های مزبور را افزایش می‌دهد، کاهش اعزام جنگجویان آنها به منطقه غرب آسیا است چرا که شبکه‌ها و گروه‌های تروریستی (مانند داعش) در سوریه و عراق به شدت تحت حملات ائتلاف بین‌المللی (و محور مقاومت) قرار دارند.

این پژوهشگر مسائل شمال امنیتی در شمال آفریقا تصریح کرد: حملات علیه داعش در سوریه و عراق سبب شد تا فعالیت این گروه تروریستی در غرب آسیا کاهش یابد و برای اجرای برنامه‌های خود بیشتر بر شمال آفریقا و جنوب صحرا متمرکز شود.

در اینجا بگویم هنگامی که گاه‌شمار فعالیت‌های گروه‌های (به اصطلاح) جهادی را در غرب آسیا، آفریقا و جنوب صحرای بزرگ این قاره را مطالعه کنیم، مشاهده خواهیم

کرد، اندیشه و ایدئولوژی افراطی این گروه‌ها قبل از حادثه ۱۱ سپتامبر سال ۲۰۰۱ با بعد از آن متفاوت است. اسامه بن لادن بنیانگذار القاعده اندیشه‌اش این بود، دشمن را که نماد اصلی آن آمریکاست، باید از دور مورد هدف قرار داد، اما گروه‌های تروریستی در چند سال گذشته شیوه عملیاتی خود را تغییر داده‌اند و شاهد انجام عملیات‌های تروریستی به شیوه "گرگ‌های تنها" هستیم.

اولاد ملود با تاکید بر اینکه داعش امروزه به شیوه "گرگ‌های تنها" عملیات‌های تروریستی خود را انجام می‌دهد، اظهار داشت: به دنبال کاهش فعالیت گروه‌های تروریستی مثل سازمان القاعده شاخه مغرب اسلامی، بوکو حرام در منطقه ساحل و نصرت اسلام و مسلمانان در جنوب صحرای آفریقا طی چند سال اخیر شاهد ظهور گروه‌های تروریستی جدید داعشی هستیم که عملیات‌های آنها، اهداف بومی را در بر می‌گیرد.

وی با بیان اینکه خطر گروه‌های تروریستی در آفریقا همچنان ادامه دارد، تصریح کرد: به تازگی تفکر و ایدئولوژی گروه‌های جهادی (تروریستی) در مغرب (و کشورهای حوزه ساحل آفریقا) نفوذ گسترده‌ای داشته و این در حالی است که دولت رباط برای از بین بردن تهدیدات هسته‌های تروریستی، روش‌های امنیتی مذهبی اقتصادی و اجتماعی را به کار بسته است.

منبع: خبرگزاری تسنیم، انتقال داعش به شمال آفریقا؛ گسترش فعالیت‌های «گرگ‌های تنها»، ۲۰ مهر ۱۳۹۹.

در: <https://b2n.ir/135075>

قدمت ۱۲۵ ساله سینما در یک کشور آفریقایی

همین دلیل نمایش فیلم‌هایی از شوروی رونق گرفت، هر چند رفته‌رفته از تعداد سالن‌های سینما کم شد.

با وجود محدودیت‌های دوره ۱۵ ساله رژیم هایله ماریام، سینمای اتیوپی به تدریج به پیشرفت‌های قابل توجهی نائل آمد و کارگردانان بزرگی چون هایله گریما فیلم‌های ارزشمندی در ارتباط با تاریخ و فرهنگ اتیوپی تولید کردند که سبب شهرت سینمای اتیوپی در آفریقا شد.

پس از سرنگونی هایله ماریام و به وجود آمدن آزادی نسبی در این کشور آفریقایی، فیلم‌های مستند و سینمایی متعددی در دهه‌های ۱۹۹۰ و ۲۰۰۰ میلادی در اتیوپی تولید شدند و چند سینمای بزرگ مطابق با استانداردهای بین‌المللی نیز در آدیس‌آبابا و دیگر شهرهای بزرگ اتیوپی احداث شدند.

از سال ۲۰۰۰ به بعد، اتیوپی رشد چشمگیری در تولید فیلم‌های ویدئویی محلی داشته است. فیلم‌ها اکثر به زبان «امهری» زبان بومی مردم اتیوپی ساخته می‌شوند و برخی هم از زبان فرانسه بهره می‌گیرند.

رقابت نابرابر فیلمسازان بومی با تولیدات جهانی

با وجود پیشرفت‌ها در سینما و اعطای برخی جوایز جشنواره‌های فیلم آفریقایی و بین‌المللی به فیلمسازان اتیوپیایی، سینما در این کشور همچون دیگر کشورهای آفریقایی از نظر فناوری و تکنولوژی روز در سطح پایینی قرار دارد که بخش عمده این امر، عدم حمایت دولت از سینما و فقدان سرمایه‌گذاری بخش خصوصی است.

از سوی دیگر انبوه فیلم‌های آمریکایی، هندی، اروپایی، ترکیه‌ای و نیجریه‌ای که از سینماهای کشور نمایش داده می‌شوند، رقیب جدی اندک فیلمسازان اتیوپی است که باید با بودجه‌ای اندک به رقابت با این فیلم‌ها بپردازند.

فقدان مؤسسات آموزشی سینمایی

صنعت سینما در اتیوپی در مرحله نوزادی است. در چند سال اخیر این کشور شاهد تعداد زیادی از فیلمسازان نسل جدید بوده است که محصولات آماتور تولید می‌کنند و بعضاً نظر بینندگان زیادی را در اتیوپی به خود جلب کرده‌اند؛ با این حال، تولیدات استاندارد نیستند.

صنعت سینما تنها سه سال پس از نمایش اولین فیلم جهان در پاریس در ۲۸ دسامبر ۱۸۹۵ توسط برادران لومیر به اتیوپی وارد شد. برخی از آثار مکتوب علمی، سال ورود نخستین تجهیزات فیلمبرداری به اتیوپی را ۲۶ سال بعد از این تاریخ و ساخت نخستین سالن سینما را ۱۹۲۳ میلادی ذکر کرده‌اند. با این همه، فیلمسازی در اتیوپی طی این سال‌ها نتوانسته به بالندگی و بلوغ برسد که در ادامه به توضیح و علل این عقب ماندگی خواهیم پرداخت.

مستندی درباره فقر مردم اتیوپی، میراث سینمایی تاریخچه هنر هفتم در اتیوپی به دوره حاکمیت نظامیان به رهبری «منگستو هایله ماریام» باز می‌گردد و از سال ۱۹۷۵ به بعد، صنعت سینما در این کشور شکل گرفت. تنها سابقه‌ای که از سینما در دوره قبل از حکومت هایله ماریام وجود دارد، فیلم مستندی است که در دهه ۱۹۶۰ توسط فیلمسازی اتیوپیایی درباره فقر و گرسنگی مردم این کشور تهیه شد و با وجود کیفیت هنری پایین، به دلیل ترسیم صحنه‌های تکان‌دهنده‌ای از زندگی پر محنت مردم اتیوپی با استقبال شبکه‌های تلویزیونی غربی مواجه شد و بسیاری از کانال‌های تلویزیونی کشورهای اروپایی و آمریکای شمالی آن را پخش کردند.

پس از استقرار نظامیان بر اتیوپی در سال ۱۹۷۴، هایله ماریام سانسور شدیدی را بر صنعت در حال رشد سینما حاکم کرد و تلاش زیادی انجام داد تا آن را در خدمت اهداف کمونیستی و تبلیغ حاکمیت خویش قرار دهد، به

علاوه بر آن هنوز مؤسسات و انستیتوهایی که به صورت علمی هنر سینما و فیلمسازی را به علاقمندان آموزش دهند، در این کشور وجود ندارد و معدود کارگردانان اتیوپیایی نیز عمدتاً در اروپا تحصیل و اطلاعات خود را در دانشگاه‌های آن به دست آورده‌اند.

با این همه در چند سال گذشته حرکت نوینی در صنعت سینمای اتیوپی آغاز شده و دولت نیز با در نظر گرفتن بودجه‌ای محدود، معدود فیلمسازان را به خلق آثاری حماسی به ویژه در ارتباط با تاریخ اتیوپی فراخوانده است.

جشنواره‌های فیلم و جوایز آن در اتیوپی

طبق اعلام رایزنی فرهنگی ایرانی در اتیوپی، جشنواره بین‌المللی فیلم مستند «آدیس آبابا» تنها فستیوال فیلم بین‌المللی در اتیوپی است که از سال ۲۰۰۵ آغاز بکار کرده و به دنبال ایجاد بستری برای فیلمسازان آماتور و

حرفه‌ای است و طی آن بسیاری از سازندگان فیلم باید کار خود را به نمایش بگذارند و جوایز به بهترین فیلم‌ها هم توسط نظر هیأت داوران اهدا می‌شود.

شناخته‌شده‌ترین و معتبرترین جایزه در صنعت فیلم اتیوپی جایزه گاما است. این جایزه هر ساله از بین محصولات فیلم تولیدی در آدیس آبابا برگزار شده و اولین دوره آن نیز در سال ۲۰۱۴ برگزار شد و جایزه فیلم‌های برتر، نمایش فیلم در کانال‌های تلویزیونی اتیوپی است. براساس آماری که در سال ۲۰۱۶ منتشر شده، در اتیوپی ۲۷۳ پرده نمایش فیلم وجود دارد.

منبع: خبرگزاری فارس، از سینمای ۱۲۵ ساله اتیوپی چه می‌دانید؟ + تصاویر، ۲۶ مهر ۱۳۹۹. در: <http://fna.ir/f05qis>

تحلیل‌های روز آفریقا

پشت پرده اتهام‌زنی دولت مراکش علیه ایران

به رغم مصالحه موریتانی و پولیساریو در سال ۱۹۷۹ بر سر این منطقه، مراکش کل منطقه صحرای غربی را ضمیمه خاک خود کرد؛ نقطه‌ای که آغاز مناقشه میان این کشور و جبهه پولیساریو محسوب می‌شود و تاکنون ادامه دارد. مسئله‌ی صحرا موجب شد که مراکش از اتحادیه‌ی آفریقا نیز خارج بشود، به دلیل اینکه در اتحادیه‌ی آفریقا صحرا را به عنوان یک کشور مستقل پذیرفت و یک کرسی در اتحادیه به آن کشور داد.

دلایل قطع رابطه مغرب با ایران

این سوال مطرح است که چرا این اتهام اکنون مطرح می‌شود؟ اگر به فرض حمایت ایران از جبهه پولیساریو را بپذیریم طبعاً موضوع تازه‌ای نبوده که اکنون رخ داده باشد، چرا مغرب پیش از این به آن واکنش نشان نداد و اصلاً چرا این کشور روابط خود را با الجزایر که در این مناقشه طرف این جبهه را گرفته، قطع نکرده است؟ پس باید دلایل این امر را در جایی دیگر جستجو کرد.

برخی از رژیم‌های منطقه و بخصوص اسرائیل از عادی سازی روابط ایران و مغرب هراس دارند، چون حضور ایران در مغرب را به معنای تسریع نفوذ ایران در شمال غرب آفریقا می‌دانند و حکام مغرب نیز این حساسیت را درک کرده‌اند. لذا در زمانی که شاید اهمیت چندانی نداشت، با ایران به قطع روابط دیپلماتیک کردند تا نظر مثبت عربستان و همپیمانان منطقه‌ای را برای کسب منافع، جلب کنند. در روزهای اخیر، وزیر خارجه مغرب ناصر بوریطه مدعی شد که با توجه به ادامه تهدیدات ایران علیه ثبات مغرب، روابط با ایران بدون تغییر باقی خواهد

کشور پادشاهی مراکش، ۱۱ اردیبهشت ۹۷ با متهم کردن ایران به حمایت از «جبهه پولیساریو» در مناقشه صحرای غربی روابطش را قطع و سفارت خود در تهران را تعطیل کرد. وزیر خارجه مغرب با اتهام زنی مدعی شد، که ایران توسط بازوی عملیاتی خود در آفریقا یعنی حزب ... لبنان و الجزایر به تجهیز موشکی مبارزان و جدایی طلبان صحرای غربی پرداخته و قصد دارد با مراکش مقابله کنند تا به وسیله این چالش‌ها و استفاده از این فرصت عمق نفوذ خود در شمال غرب و غرب آفریقا را بیشتر کند. البته قطع روابط مغرب با ایران مسبوق به سابقه است و در سال ۲۰۰۹ به دلیل موضوع بحرین و نیز آنچه فعالیت مذهبی و تلاش ایران برای تبلیغ تشیع در شمال آفریقا و به ویژه مغرب خوانده شد، قطع شد.

مناقشه صحرای غربی بر سر چیست؟

مراکش با جبهه پولیساریو بر سر کنترل صحرای غربی، منطقه‌ای واقع در شمال غرب آفریقا و جنوب مراکش اختلاف دارد. این منطقه که از مستعمرات پیشین اسپانیا است و مراکش آن را استان جنوبی خود می‌داند از سال ۱۹۷۶ به بعد، تحت نفوذ جبهه پولیساریو به عنوان کشور «جمهوری دموکراتیک غربی صحرا» لقب گرفته است. جبهه پولیساریو، تشکیلاتی سیاسی نظامی است که از سال ۱۹۷۳ به عنوان یک گروه مقاومت فعالیت خود را در مخالفت با تسلط اسپانیا بر صحرای غربی آغاز کرد. این تشکیلات با آرمان‌های استقلال طلبانه با خروج اسپانیا در سال ۱۹۷۶ از این منطقه و تقسیم آن بین مراکش و موریتانی به مخالفت با این دو کشور پرداخت.

ماند و ایران را به حمایت از جدایی طلبان صحرا و اخلاص در امنیت مغرب متهم کرد.

**طرح این مسئله در این زمان چه اهمیتی دارد؟
حفظ رابطه ایران و مغرب چقدر حساس است؟**

از منظر اقتصادی، طبق این آمارها، جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۹۷ در مجموع ۶۹۳ میلیون دلار کالاهای غیرنفتی به ۴۲ کشور کوچک و بزرگ آفریقایی صادر کرده که این میزان کمتر از ۰,۵ درصد (دقیقا ۰,۱۳ درصد) نیاز کالایی بازار آفریقا است که در واقع نشان از این دارد که ایران سهم شایسته‌ای از این بازار ندارد و علاوه بر این مراکش نیز با ۳۳ میلیون دلار در رتبه پنجم صادرات ایران به آفریقا قرار دارد که این مسئله نیز بیانگر مبادله‌ی اقتصادی بسیار پایین ایران و مراکش است.

از منظر سیاسی و دیپلماتیک، مراکش برای ایران، به لحاظ اهمیت و حساسیت کشوری درجه دو یا سه است، زیرا نه همسایه است و نه کشور مهمی در چارچوب روابط خارجی ایران است. این مطلب متقابل است و در مسائل دیپلماتیک میزان اهمیتی که برای مدیریت یک کشور در بعد دیپلماتیک داریم، متناسب با اهمیتی است.

لذا با بررسی بیشتر برآحتی میتوان نتیجه گرفت که قطع رابطه‌ی مغرب با ایران در سال ۹۷ به بهانه‌های واهی، که

قویا از سوی ایران و حزب الله و الجزایر نفی شد و ادامه تاکید بر این قطع رابطه در زمان حال بیانگر این مطلب است که مراکش بدنبال کسب منافع خود از منطقه‌ی خاورمیانه و جلب نظرات کشورهای همچون عربستان و متحدین منطقه‌ای آنهاست، زیرا پس از قطع رابطه عربستان، امارات، بحرین و مصر با قطر؛ مراکش موضع نسبتا بی طرفانه‌ای اتخاذ کرد و این امر باعث تیرگی روابط مغرب با عربستان شد و سعودی‌ها از این رفتار ابراز گلایه کردند، لذا در این برهه‌ی زمانی مغرب عربی برای جلب نظر عربستان و کسب منافع خود از منطقه‌ی خلیج فارس و همچنین ارسال سیگنال‌های مثبت به اسرائیل و آمریکا نیازمند این مسئله بود تا با قطع رابطه‌ی خود با ایران بتواند رضایت عربستان سعودی و به نوعی نگرانی اسرائیل از نفوذ ایران شمال غربی آفریقا را برطرف سازد و مطرح ساختن این موضوع در این زمان جلب دوباره نگاه‌های کشورهای عربی مخالف ایران است، اما در اصل مغرب پیرو سیاست‌های غرب در امور داخلی و خارجی خود است و سعی در درگیر ساختن خود در چالش‌های خاورمیانه نداشته و ندارد.

نویسنده: مبین عبدی، دانشجوی کارشناسی ارشد مطالعات خاورمیانه و شمال آفریقا، خبرنگار دانشجویان ایران، ۲۲ مهر ۱۳۹۹. در: <https://b2n.ir/233996>

اسرائیل و شاخ آفریقا

استراتژی اسرائیل از زمان تاسیس تاکنون، بر مبنای کسب سلطه و نفوذ با کمترین هزینه در کشورهای ثروتمند آفریقایی بخصوص کشورهای حوزه نیل و دریاچه‌های بزرگ یعنی شاخ آفریقای بزرگ بوده است. شاخ آفریقای بزرگ شامل کل منطقه شاخ آفریقا و سودان و منطقه دریاچه‌ها بزرگ یعنی سرچشمه رودخانه نیل است. منطقه شاخ آفریقا از لحاظ ژئوپلیتیکی

اگرچه رخداد ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ برای بسیاری از کشورها اعلان جنگ بود اما این موضوع بزرگترین فرصت برای تثبیت موجودیت بعد از هجرت به سرزمین‌های مقدس را برای اسرائیل بوجود آورد. با سرگرم شدن دولتهای اروپایی و عربی به مسائل جنگ و خشونت در خاور نزدیک بزرگ، نقش اسرائیل در قاره آفریقا بخصوص منطقه شاخ آفریقا بزرگ ابعاد امنیتی-استراتژیک پیدا کرد.

امتداد منطقه دریای سرخ و تا حدودی تابعی از ژئوپلیتیک منطقه خاورمیانه کلاسیک محسوب می شود. ارتباط شاخ آفریقا با دریای سرخ و خلیج فارس بطور سنتی به امنیت اسرائیل مربوط است و همواره سعی نموده که برتری نظامی و اقتصادی خود را در این منطقه حفظ نماید. می توان اینطور عنوان کرد که حیات و مرگ اسرائیل در گرو دریای سرخ است. امنیت دریای سرخ در ابعاد مختلف برای سیاست راهبردی و امنیتی آنها از اولویت استراتژیک برخوردار است و توازن منطقه ای و ترتیبات امنیتی در این منطقه پیوند تنگاتنگی با موضوع منازعه اعراب و اسرائیل داشته است.

اما نکته بسیار مهم درباره حضور اسرائیل در منطقه شاخ بزرگ بحث موجودیت این رژیم در ارتباط با مسائل ژئوپلیتیک آب آن است لذا کنترل مصر در این راستا از مسائل کلیدی این رژیم می باشد. شریان حیاتی کشور مصر رودخانه نیل است. هشتاد و پنج درصد کل منابع آبی رود نیل، سودان و مصر از سرچشمه های و دره ها کشور اتیوپی تامین می شود و هرگونه مانعی در روند آبیاری مصر و سودان به منزله فاجعه ای برای دو کشور تلقی میشود. حوزه رود نیل در دایره سیاست های استراتژیک رژیم اسرائیل قرار دارد و از رهگذر نفوذ و بسط سلطه در این منطقه این رژیم قابلیت های بالفعلی برای تهدید امنیت ملی کشورهای عربی همچون سودان و مصر خواهد داشت. همانطور که عنوان شد آنچه برای اسرائیل در منطقه شاخ آفریقای بزرگ مطرح است فشار بر مصر به عنوان کلیدی ترین کشور جهان عرب است از این رو در پی اجرای پروژه ایجاد کانال بحر میت - دریای سرخ است. این پروژه می تواند تهدید جدی برای امنیت دریایی و اقتصادی و جایگاه راهبردی مصر باشد. ایجاد این کانال از ابعاد مختلفی برای منطقه خطر آفرین است، مهمترین تهدید ایجاد تغییرات در زمین منطقه و تبدیل

آن به یکی از کانون های زلزله خیز است. از لحاظ استراتژیک با ایجاد مانع آبی، مصر از اردن و فلسطین جدا خواهد شد و اسرائیل با اجرای این پروژه موقعیت راهبردی مصر را به خطر می اندازد.

تاکید اسرائیل بر دولتهای حوزه نیل طمع آن کشور برای سلطه بر نیل و احداث کانال نیل به صحرای نقب است. اسرائیل تلاش های زیادی نمود تا از راه کمک فنی و مهندسی به نظام آبی اتیوپی و کشاورزی آن، امنیت ملی خارطوم و قاهره را با چالش های اساسی مواجه سازد؛ لذا ثبات و امنیت اسرائیل در گرو امنیت و ثبات در این مناطق است. اسرائیل در تلاش است تا امنیت آب خود را برای آینده تضمین کند و از طریق پشتیبانی از پروژه سدسازی در اتیوپی، سهم تضمینی از آب رودخانه های این کشور که سرچشمه رود نیل هست، را بدست آورد. در آخرین دیدار نتانیاهو از اتیوپی در سال ۲۰۱۶ این کشور قول کمک به اتیوپی برای بهره مندی از منابع آبی در جهت توسعه کشاورزی از طریق تأمین فناوری پیشرفته به این کشور داده بود و حتی به صورت تلویحی اظهار نمود که علاقمند است تا آخرین سیستم پدافند هوایی خود را با نام Spyder MR را در آنجا نصب کند، این سیستم پدافندی می تواند چندین هواپیمای جنگنده را تا حداکثر ۴۰ کیلومتر سرنگون سازد.

چهار کشوری که نتانیاهو از آنها بازدید کرده است - کنیا، اتیوپی، اوگاندا و رواندا - شامل کشورهای حوزه نیل هستند که طرفدار مصر و سودان برای تقسیم منابع آبی رود نیل هستند. بنابراین سفر نتانیاهو به این کشورها مطابق با تلاش های بی وقفه اسرائیل برای رویگردانی کشورهای بالادست در برابر کشورهای پایین دست به ویژه جمهوری های مصر و سودان است. اسرائیل می تواند با دامن زدن به اختلافات با کشورهای حوزه نیل در تلاش برای افزایش نفوذ خود در میان ایالات حاکم بر منبع نیل،

با تمرکز بر ایجاد پروژه های کشاورزی طراحی شده برای برداشت آب از دریاچه ویکتوریا، به این مهم دست یابد. ممکن است سفر نتانیاهاو به اتیوپی نشان دهنده حمایت پنهانی اسرائیل از آدیس آبابا در زمانی باشد که سد بزرگ رنسانس اتیوپی ذخیره آب را بدون موافقت مصر آغاز کرد؛ این مسئله بر جدی بودن چالش مصر تأکید می کند و نشان می دهد که استدلال این کشور با اتیوپی درباره سد فنی-مهندسی نبوده بلکه بیشتر به اهداف سیاسی قابل توجه منطقه مربوط می شود. از سوی دیگر اسرائیل بر تقویت تعامل هایش با گروههای از قبیله امهرا در اتیوپی مبادرت کرد زیرا این قبیله بر سایر گروهها که اکثر آنان مسلمان می باشند تسلط دارد و اسرائیل بر تقویت حضورش در منطقه رود نیل و ورودی دریای سرخ از قبیله امهرا حمایت می کند؛ همچنین اسرائیل برای تقویت روابطش با گروه امهرا از بُعد ایدئولوژیک نیز بهره برداری می نماید زیرا این گروه خود را منسوب به خاندان حضرت سلیمان (ع) می دانند و بزرگان این گروه خودشان را رهبران اسرائیل می نامند.

آنچه مسلم است اسرائیل همواره به کشورهای شاخ آفریقای بزرگ در زمینه آموزش ارتش و نیروهای

امنیتی از نظر خرید، استفاده و نگهداری سلاح کمک می رساند و در این راستا نیاز این کشورها را در زمینه های کشاورزی و خدمات پزشکی تامین میکند. از سوی دیگر برای اسرائیل کشورهای شاخ آفریقا نقش مهمی بازی می کنند زیرا منطقه شاخ آفریقا دارای خطوط دریایی حیاتی مشرف به اقیانوس هند و دریای سرخ است که برای منافع تجاری و استراتژیک اسرائیل ضروری می باشند، در واقع ۲۰ درصد تجارت اسرائیل از طریق تنگه باب المندب عبور می کند که اسرائیل برای تجارت خود با آفریقا، آسیا و استرالیا به این منطقه وابسته است.

براساس مباحث مطرح شده، می توان این گونه نتیجه گیری کرد که اسرائیل از سلاح آب در جهت کنترل و تسلط بر رقیبان خود استفاده می کند و اعطای کمک های توسعه ای و تولیدی از سوی آنها در هر نقطه از جهان، صرفا در جهت استیلای تفکرات شان که همانا برپایی حکومت جهانی بر پایه اعتقادات متفکرین و مؤسسين صهیونیسم است، تعبیر می شود.

نویسنده: مریم وریج کاظمی، مرکز بین المللی مطالعات صلح - IPSC. در: <https://b2n.ir/451324>

بررسی سرانجام سقوط قذافی در یک گفت و گوی تحلیلی

قنادباشی، سفیر سابق ایران در لیبی و کارشناس مسائل شمال آفریقا به سوالات زیر پاسخ می دهد:

لیبی بعد از قذافی را چگونه می بینید؟ آیا توانست به آن اهدافی که بهار عربی داشت دست پیدا کند؟

لیبی بعد از سقوط قذافی با مشکلات متعددی روبرو شد. بعد از انقلاب لیبی دخالت های قدرت های فرامنطقه ای آغاز شد و به نوعی این قدرت ها در روند انقلاب اختلال ایجاد کرده و مانع سرنگونی کامل حکومت قذافی شدند؛

بیش از ۹ سال از سقوط حکومت معمر محمد قذافی می گذرد و لیبی در حالی وارد دهمین سالگرد انقلاب می شود که پایتخت آن شاهد کشمکش های سیاسی و نظامی است. لیبی به عنوان پنجمین کشور عربی بعد از تونس، مصر، بحرین و یمن در سال ۲۰۱۱ به صحنه اعتراض علیه حکومت تبدیل شد و گروهی از مردم با الگوگیری از معترضان تونس و مصر، علیه قذافی به پا خواستند و با پشتیبانی هوایی ناتو، حکومت وی را سرنگون کردند. برای بررسی شرایط کنونی لیبی، **جعفر**

بنابراین اصلی‌ترین مشکل بعد از سقوط قذافی، ادامه مداخلات قدرت‌های خارجی در امور انقلاب است.

یکی دیگر از مشکلات لیبی بعد از سقوط قذافی، فقدان ارتش نظامی متحد در این کشور بود. فروپاشی نیروهای مسلح لیبی همزمان با شروع انقلاب باعث شد، گروه‌های مردمی برای حفاظت از شهر و خانه‌های خود مسلح شوند؛ بنابراین با گسترش این گروه‌ها، جنگ‌های داخلی بین گروه‌هایی از جامعه برای تشکیل قدرت آغاز شد.

پس از سرنگونی قذافی، دولت‌های حاکم در لیبی نتوانستند مشروعیت لازم را به دست آورند؛ زیرا روند دموکراسی و رأی‌گیری در لیبی بی‌سابقه بود و مردم بیش از ۴۰ سال در هیچ انتخاباتی شرکت نکرده بودند؛ بنابراین آشنا نبودن مردم با ساختار دموکراسی و نبود تمهیدات لازم برای انتخابات باعث شد که دولت به قدرت رسیده در لیبی، مشروعیت لازم را برای اداره کشور نداشته باشد و از هیچ اهرم نظامی و انتظامی برای کنترل امور برخوردار نباشد. ادارات و سازمان‌های دولتی نیز از دولت مستقر پیروی نمی‌کردند و به همین دلیل بود که دولت در همان حالت قبلی خود باقی ماند.

موقعیت استراتژیک لیبی را در بروز دخالت‌های خارجی دخیل می‌دانید؟

موقعیت استراتژیک لیبی در جنوب دریای مدیترانه و منابع غنی نفت و گاز آن باعث شد برخی قدرت‌های غربی ترغیب به بهره‌برداری از منابع این کشور شوند. برخی از قدرت‌های غربی هر کدام به نوعی وارد این کشور شدند تا بتوانند در کنترل طرابلس، قدرت برتر را داشته باشند. همزمان با حضور کشورهای غربی در لیبی، کشورهای کوچک منطقه‌ای نیز مانند مصر، امارات و عربستان دنبال سهم خواهی خود بودند. به نوعی لیبی پس از قذافی به کارزار رقابت بین قدرت‌های کوچک و بزرگ منطقه‌ای و غربی تبدیل شد. پس از سقوط قذافی، فقدان نهادهای

اجتماعی و دولتی در این کشور باعث شد از لحاظ ساختار سیاسی بسیار ضعیف شود.

به عقیده برخی کارشناسان، شماری از کشورهای مواجه با بهار عربی، سرانجام موفق نشدند؛ آیا لیبی را هم در زمره این کشورها می‌دانید؟

در صورتی که مداخلات قدرت‌های خارجی در انقلاب کشورهای شمال آفریقا صورت نگرفته بود، قطعاً بهار عربی موفق می‌شد؛ زیرا مردمان این کشورها با هدف و شعاری معین قیام علیه استبداد را آغاز کردند، اما در این مسیر با مداخله خارجی مواجه شدند؛ بنابراین مشکل این انقلاب‌ها در روند بیداری اسلامی نیست. در لیبی قبل از سرنگونی قذافی نیز دخالت قدرت‌های جهانی مانند بمباران برخی شهرهای این کشور توسط ناتو وجود داشت که امروز روند انقلاب را هم با اختلال روبرو کرده است.

در سال‌های اخیر برخی سعی داشتند انقلاب‌های عربی را با هدف تضعیف فرهنگ اسلامی تخریب کنند، در صورتی که خواسته مردم به این صورت بود که اسلام راه حل مشکل است؛ بنابراین مشکل انحراف برخی از این انقلاب‌ها دخالت‌های قدرت‌های جهانی بود. اکنون لیبی در تشکیل دولت مستقل به بن‌بست رسیده است. چند دولت در سایه وجود دارد و شاهد صف‌آرایی قدرت‌های منطقه‌ای و غربی بر سر غارت منابع نفتی آن هستیم.

تفاوت روابط دیپلماتیک لیبی با ایران در زمان حکمرانی معمر قذافی و پس از او چیست؟

روابط دیپلماتیک ایران و لیبی در زمان حکومت قذافی نسبتاً مطلوب بود؛ تا پیش از انقلاب اسلامی، حکومت طاغوت مخالف سیاست‌های قذافی بود و محمدرضا پهلوی در مجامع بین‌المللی قذافی را دیوانه خطاب می‌کرد، اما با پیروزی انقلاب اسلامی و آغاز جنگ تحمیلی عراق، قذافی به همکاری با ایران پرداخت و

برخی موشک‌های ایران در دفاع مقدس را تأمین کرد، اما پس از ناپدید شدن امام موسی صدر در این کشور، اختلافاتی بین تهران و طرابلس پدیدار شد. پس از سرنگونی حکومت قذافی، سفارت ایران فعالیت‌های خود را در طرابلس ادامه داد، اما باید توجه

کرد که بعد از سقوط حکومت لیبی، به دلیل اوضاع نابسامان در این کشور، سیاست خارجی معینی شکل نگرفته و طرابلس چیزی به اسم سیاست خارجی ندارد. **منبع:** خبرگزاری ایمن، سرانجام سقوط دیکتاتور، ۳۰ مهر ۱۳۹۹. در: www.imna.ir/news/450950

نفوذ در شمال آفریقا و نگرانی‌های آمریکا

شمال آفریقای از نظر آمریکا منطقه‌ای باثبات است که مشکلات زیادی ایجاد نمی‌کند اما اخیراً اوضاع به دلیل ظهور عوامل نظامی جدید، به ویژه نفوذ چین، روسیه و سپس سیاست نظامی ترکیه تغییر کرده است که نگرانی پنتاگون را افزایش می‌دهد.

چندین دهه است که هیچ رئیس‌جمهوری آمریکایی به کشورهای آفریقای شمالی سفر نکرده است و معمولاً وزرای خارجه این کشور در مراحل انتهایی هر دولت به آفریقای شمالی سفر می‌کنند و در معدود مواردی شاهد سفر وزیر دفاع آمریکا به این منطقه بوده‌ایم.

اسپر در این سفر توافقنامه‌های همکاری نظامی را با مراکش و تونس و امضا کرد که امری عادی نیست. این درحالی است که روابط آمریکا با الجزایر به دلیل همکاری و ارتباط این کشور با مسکو، محدود به مبارزه با فساد است. سفر اسپر به شمال آفریقا به دلیل نگرانی‌های دولت ایالات متحده نسبت به عوامل زیر صورت گرفت:

۱- سیاست وسوسه‌انگیزی که چین با کمک اقتصادی، سرمایه‌گذاری و فروش تسلیحات پیشرفته در قبال کشورهای مختلف جهان از جمله کشورهای آفریقای در پیش گرفته است. از جمله مسائلی که اخیراً ایالات متحده را نگران کرده است پذیرفتن پیشنهاد چین توسط مراکش برای ساخت قطار سریع‌السیر بین مراکش و

آگادیر، در جنوب این کشور و فروش پرتاب‌کننده موشک به رباط است.

۲- از سوی دیگر، پنتاگون از سیاست نظامی ترکیه برای نفوذ در مدیترانه رضایت ندارد، چراکه آنکارا پس از دستیابی به همکاری راهبردی با لیبی اکنون به همکاری با تونس چشم دوخته و سیاست وسوسه‌نظامی و اقتصادی را با یکدیگر در هم آمیخته است.

۳- روسیه نیز پس از آنکه موفق به نفوذ نظامی برخی از مناطق آفریقا شد، اکنون درصد گسترش نفوذ خود بوده و شمال آفریقا یک منطقه استراتژیک برای این کشور به شمار می‌رود.

نزدیکی روابط نظامی مراکش به مسکو پس از سفر سه سال پیش محمد ششم، پادشاه این کشور به مسکو آغاز شد اما غرب رباط را در این زمینه تحت فشار قرار داد. مراکش همچنین برای کنار گذاشتن طرح قطار سریع‌السیر چین از سوی غرب تحت فشار قرار گرفت.

المصدر: حسین مجدوبی، علی هامش زیاره وزیر الدفاع الأمريكية.. البنتاغون يتخوف من نفوذ صینی و روسی و ترکی فی شمال إفريقيا، القدس العربی، ۱۰ اکتوبر ۲۰۲۰. فی: <https://b2n.ir/306181> ترجمه: خبرگزاری ایسنا

فرصت‌های اقتصادی آفریقا

وبینار معرفی نشست تجاری پارتربیایی ایران – آفریقا

نشست آنلاین ایران آفریقا با حمایت مالی معاونت علمی فناوری ریاست جمهوری و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، با هدف شناسایی همکار تجاری (پارتنر) در حوزه نرم افزار و اینترنت اشیا برگزار می‌شود. این نشست در دو هفته پیاپی برگزار خواهد شد و شرکت‌های منتخب ایرانی (پس از تایید معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری) این فرصت را دارند تا با شرکت‌های آفریقایی که در بازار نرم افزار یا اینترنت اشیا فعال هستند، مذاکره کنند. مذاکره‌ها به صورت رو در رو و در فضایی خصوصی تنظیم می‌شود و شرکت‌ها ایرانی در یک برنامه یک ماهه برای این نشست آماده می‌شوند تا بیشترین نتیجه را از نشست به دست آورند.

حضور در نشست تجاری ایران - آفریقا برای شرکت شما مناسب است اگر:

۱. دانش بنیان یا خلاق هستید؛
۲. محصول، خدمت نرم افزاری یا اینترنت اشیا دارید که احساس می‌کنید برای بازار خارج از کشور قابلیت ارایه دارد؛
۳. صادرات به عنوان استراتژی اصلی سازمانتان شناخته می‌شود و مدیریت ارشد به این موضوع اهتمام دارد؛
۴. به دنبال شناسایی شرکت‌های همکار به عنوان پارتنر منطقه‌ای هستید؛
۵. محصول شما در یکی از حوزه‌های حمل و نقل، کشاورزی، محیط زیست، صنعتی، شهر و ساختمان هوشمند، سلامت، بانکداری، دولت الکترونیک، و بازی‌های رایانه‌ای است.

کسب اطلاعات بیشتر: ایسمینار، وبینار معرفی نشست تجاری پارتربیایی ایران-آفریقا. در: <https://eseminar.tv/wb15194>

معرفی رویدادهای اقتصادی پیشرو در آفریقا

رویدادها	Event	محل برگزاری	موضوع	زمان برگزاری	کسب اطلاعات بیشتر
شانزدهمین نمایشگاه بین‌المللی معادن در سنگال	16 INTERNATIONAL SALON OF MINES	مرکز نمایشگاه‌های دائمی سنگال	معادن و زمین شناسی؛ مزایا برای جوامع	۱۲ آبان ۱۳۹۹	www.simsenegal.com dancoberman@ametrade.org rokhaya.samba@minesgeologie.gouv.sn
بیست و سومین نمایشگاه بین‌المللی بازرگانی	23rd Kenya international trade exhibition	کنیا (نایروبی)	بازرگانی	۲۸ آبان ۱۳۹۹	/https://www.expogr.com/expokenya
بیست و دومین نمایشگاه صنایع ماشین آلات	22nd Kenya 2020 indusmach	کنیا (نایروبی)	صنعت ماشین آلات	۲۸ آبان ۱۳۹۹	/https://www.expogr.com/kenyaind
بیست و سومین نمایشگاه غذا و کشاورزی	23rd Kenya 2020 foodagro int'l trade exhibition	کنیا (نایروبی)	مواد غذایی و کشاورزی	۲۸ آبان ۱۳۹۹	/https://www.expogr.com/kenyafood
نمایشگاه ابزار و سخت افزار	Kenya 2020 tools and hardware	کنیا (نایروبی)	ابزارآلات	۲۸ آبان ۱۳۹۹	www.expogr.com/kenyaind/toolsandhardware.php
بیست و سومین نمایشگاه چاپ و بسته بندی کنیا	Kenya 2020 plastics, printing, packaging	کنیا (نایروبی)	پلاستیک، چاپ و بسته بندی	۲۸ آبان ۱۳۹۹	/https://www.expogr.com/kenyappp
بیست و دومین نمایشگاه پزشکی	22nd Kenya 2020 MedExpo	کنیا (نایروبی)	پزشکی	۲۸ آبان ۱۳۹۹	/https://www.expogr.com/kenyamed